

NAROCNINA: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. — Federat, ljudska republika Jugoslavija: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništva trženskega tiska Trst 11-5374 — **ZA FLARJ:** Agencija demokratizacije inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-1, tel. 21-2882, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 604 T 375 — Izdaja Založništvo trženskega tiska D. ZOZ - Trst

POROČILO A. RANKOVIĆA NA KONGRESU ZVEZE BORCEV

BORBA ZA OHRANITEV MIRU

glavna dolžnost bivših borcev

Vincent Auriol je izjavil, da je Jugoslavija v današnjem negotovem svetu zanesljiv in pozitiven element v borbi za mir.

LJUBLJANA, 17. Danes se je v dvorani Unions v Ljubljani pričel tretji kongres Zveze borbe Jugoslovije. Kongresu prisostujejo številni delegati, med njimi podpredsednika izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksander Ranković, predsednik zvezne skupščine Moša Pijadi, predsednik ljudskih skupščin vseh republik, med gosti pa častni predsednik svetovne federacije bivših borcev, bivši predsednik francoske republike Vincent Auriol, in generalni tajnik federacije Camille.

V pismu koreusu ugotavlja predsednik republike maršal Tito veliko vlogo zvez borcev v borbi za mir in poziva delegate, naj dvignejo vprašanje o potrebi po atomski termonuklearne energije v vojne namene, proti vojni, za razorožitve, za miroljubno reševanje spornih vprašanj, za sodelovanje med narodi ne glede na družbene in politične razlike.

Kitajsko Formozo

čajnik se je vrnil s počitnic z mnogo bolj pozitivnim nuenjem, to je, bolj optimističen glede pobude, ki jo je dal Čurolaj na bandunski konferenca.

[illegible]

ziti. In edino sredstvo za uspeh je, sestati se v Cuernlajem in ne poslušati Kangkajška».

Moskovski radio je poudaril v zvezi z večerajšnjimi Dulesgovimi izjavami, da je holodna zveza, ki jo vodijo, v celoti usmerjena v vzgojo in šolanje otrok padlih borcev in žrtev fašističnega

tel Dulles prikazati zgoreni terorja. Doslej je Zveza s so vtis, da je bandunska konfe- delovanjem ljudske oblasti in renca upravičila upanja, ki so ostalih organizacij usposobil jo vanjo postavljali washingtonski voditelji. Zatem je ho- za samostojno življenje in de- to približno dve tretjini otrok padlih borec in žrtve fašiz-

tel ameriški državni tajnik
spraviti v dvom iskrenost ki-
tajske izjave o pripravljenosti
pekinške vlade na pogaja-
nja z ameriško vlado za
zmanjšanje napetosti na Dalj-
nem vzhodu, zlasti pa na pod-
ročju Enmoze.

Zatem je poudaril moskovski radio, da kljub Dullelovi izjavam o naklonjenosti kitajsko-ameriškim razgovorom, če pravo stališče državnih departmajev lahko presodimo iz njegovih izjav, da je upravičena želja, naj bi svetovna zveza borcev postala univerzalna organizacija. Zveza borcev Jugoslavije je ne gleda na diskriminatorno ravnanje in želi mednarodni sodelovanje.

ja po dejstvu, da ZDA, kakor je izjavil Dulles, nimajo namena zapustiti politike prijateljstva s Cangkajškovo klinko.

Indijski ministrski predsednik

nik Nehru je na tiskovni konferenci ob svojem prihodu na letališče v Rangunu v zvezi z Dušeslovimi izjavami, da so ZIA pripravljene na pogajanja s Kitajci, poudaril: «Bi-

Poudaril je zatem dejstvo, da nastajajo pri uradnih po-
stavitvah, uradnih formulacij, pri
uradni komunikaciji, uradni

Popolnile je kongres Matice slovenske, ki je razvil in izdal levala delo v komisijah. V komisiji za mednarodne zveze je več govornikov podprl predlog, naj zveza ostro nastopi proti tiam, ki ovirajo mir in miren razvoj v svetli

telev, ki so meli privatne in naj obsodi uporabo atom
razvoze, ki so jim omogočili ske energije v vojne namen
razvite nekaterih vprašanj. Kongres bo nadaljeval z de
katerih ne bi mogli rešiti v lom jutri.
konferenci dvorani. Zatem je Podpredsednik Zveznega in
Nehru poudaril, da med dr vršnega sveta A. Ranković

zavajali, ki so se sestale v
Bandungu, nekateri diplomat-
ski ne priznavajo drugih, ven-
dar pa so se predstavniki teh
držav lahko spoznali na mno-
go važnejšem področju, t. j.
na področju prijateljstva. »Ce

bi prišlo do podobnih stikov na Zahodu, je na koncu izjavil Nehru, bi bile manjše težave na svetu.

Nerazumljiva prepoved
jugoslovansko-norveškega filma
na festivalu v Cannesu

BEOGRAD, 27. — Zveza filmskih delavcev Jugooslavije je poslala oster protest filmskemu komiteju v Cannesu zaradi sklepa, da ne dovoli predavanje norveško-jugoslo-

lila, da kitajsko trgovinsko odposlanstvo ostane še en teden na Japonskem v upanju, da pride do sklenitve trgovinskega sporazuma, o katerem se že več tednov pogajajo.

BEOGRAD, 27. — Dr. Slavko Zore jugoslovanski poslanik v Siriji, je bil danes imenovan tudi za poslanika Jordanu.

OB DESETI OBLETNICI ZMAGE NAD NACIFAŠIZMOM

SPOMNIMO se naših padlih

AVGUST SKERJANC rojen v Bazovici 16.8.1915 umrl 24.4.1945 na Opcinah

RIHARD GOMBAC rojen v Ljubljani 9. 2. 1927 padel 28. 4. 1945 pri Ribnici

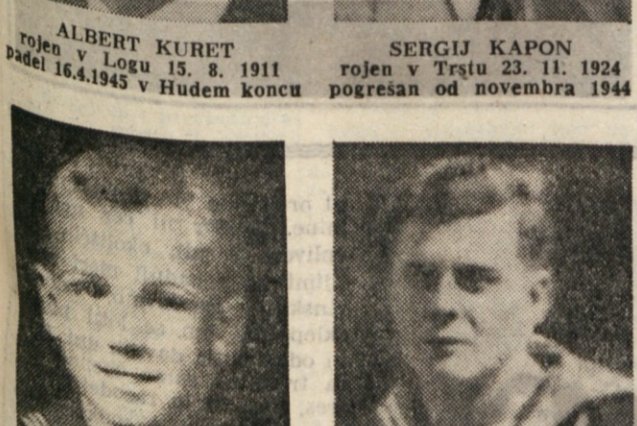
ANTON PROSEN rojen v Kasielu 30. 12. 1910 umrl 14. 5. 1944 v Dachau

ALDO KAVCIC rojen 20. 1. 1922 padel 6. 9. 1943 v Drežnici

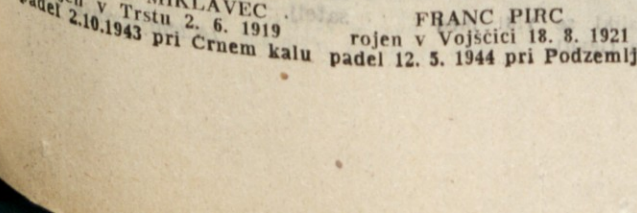
JOSIP KOZOROG rojen v Partizane sep. 1943 padel 20. 3. 1945 c Mathausen

VIDA KOJCJANCIC rojena v Dolini 2. 8. 1919 padla 16. 3. 1944 v Temenici

ANDREJ MRZEK rojen na Opcinah umrl 12.10.1944 v Buchenwaldu

SILVANO KLIMA rojen v Trstu 2. 3. 1924 padel 23. 6. 1944 v Bosni

Kako smo pognali v zrak železniški viadukt pri Štivanu

Ena najbolj uspešnih akcij sabotažne skupine garibaldinske brigade Trieste

Augusta leta 1944 je garibaldinska brigada "Trieste" taborela pri Voglarjih, majhni vasi sredi Trnovskega gozda, ki se tako imenuje, ker se večji del njenih prebivalcev ukvarja s kuhanjem lesnega oglja. Toda s to obitjo so se ukvarjali nekaj pre, nanjo spominja samo se nekaj kosov ožganega lesa, zakaj je nekaj časa je, kar so moški te vasi opustili svoje vsakdanje delo in prišli na mesto tega za puško. V majhnih kamnitih hišah, praznih in zapuščenih si našel samo starce in otroke. In se ti, dasi se nemočni, so s nami delili hudo in žrtv polno usodo. Ko smo prišli v vas, so takoj bili s nami, kot bi bili njihovi sinovi. Ali bi malo mleka, otroci? So nas vpraševali. Bili smo ginjeni, in da bi jim pokazali, kako so nam pri srcu, smo se jim zahvaljevali v slovenski: "Hvala, mamica".

V Voglarjih se je ustanovila naša sabotažna skupina, katere pripadniki so pred tem obiskovali poseben tečaj za poznavanje in rabo eksplozivov. Poveljstvo brigade pa je medtem sklenilo, da se izvede sabotažna akcija, in sicer tam, kjer se je sovražnik čutil najbolj trdnega. Za objekt sabotažnega dejanja je bil izbran viadukt pri Devinu, in skupini 80 ljudi, ki je imela to delo opraviti, je poveljeval tovariš Rossi. Za izvedbo akcije je bilo določenih 800 kg angleškega eksploziva "Plastic n. 8".

Po izvršenih pripravih se je sabotažna skupina garibaldinske brigade "Trieste" odpravila na svojo prvo akcijo. Zapustili smo Voglarje v prvih jutranjih urah. Z ogromnim tovorom na plečih so se tovariši počasi spuščali po strmih trnovskih pobočjih v dolino. Zatem je kolona prečkala Vipavsko dolino in prišla do Renč, ki leže prav ob vzhodu kraške planote, se pred dnevom.

Nemci so, kot bi nekaj slutili, prav tiste dni okrepili stražo pri viaduktu, zraven pa postavili še nekaj baterij. Da bi se vnaprej izognili morebitnim nevarnostim, se je komandant Rossi osebnostno odpravil na kraj sam. Bil je seveda preobremenjen v civilno obleko.

Dne 8. avgusta ob desetih zvečer, se je sabotažna skupina napotila proti cilju. Pri slehernem koraku smo morali paziti, da nas ne bi najmanjši šum izdal ter alarmiral sovražnika v številnih postojankah, s katerimi je bilo področje posejano. Pri Jamljah, ki so od viadukta oddaljene

Italijansko-jugoslovanski sporazumi

Komentar tajnika jugoslovanske Zbornice za zunanjo trgovino Milana Aleksića v "Mednarodni politiki" o italijansko-jugoslovanskih sporazumih - Sporazumi določajo liberalizacijo izmenjave razen manjših omejitev pri nekaterih vrstah jug. blaga

Za sporazumno rešitev tržiskega vprašanja in oktobra pr. l. so bili ustvarjeni pogodbi za vsestransko poglabljanje odnosov med Jugoslavijo in Italijo. Ta pomemben dogodek so spremljale obojestranske želje, da pridejo v novem položaju do izražja prve pozitivne manifestacije na področju gospodarskega sodelovanja. Prvi korak v tej smeri se je napravil že v decembru istega leta, ko je obiskala Jugoslavijo italijanska gospodarska delegacija z ministrom zunanje trgovine Mariom Martiniellijem na čelu. Ob tej priložnosti so postavili v Beogradu splošna načela bodočega gospodarskega sodelovanja med obema deželama, hkrati pa so dosegli sporazum, ki je bil podpisan v Rimu. Ta sporazum, ki je bil podpisan v Rimu, določa načela sodelovanja med obema deželama, hkrati pa so dosegli sporazum, ki je bil podpisan v Rimu. Ta sporazum, ki je bil podpisan v Rimu, določa načela sodelovanja med obema deželama, hkrati pa so dosegli sporazum, ki je bil podpisan v Rimu.

	Izvoz	Uvoz
1950	18.524	24.484
1951	21.812	32.856
1952	31.602	30.000
1953	24.500	27.591
1954	29.453	22.634

Tak obseg izmenjave je predstavljal povprečno okrog 10-12 odst. celotnega jugoslovanskega uvoza in izvoza v navedenem razdobju. Komplementarnost gospodarstva je prila do izražja, vendar ali manj uravnotežen gibanju blaga v obeh smereh, kar se samo po sebi izkazuje zelo posrečeno okolico.

Italija je kupovala v Jugoslaviji poljedelske in živalske proizvode, gradbeni les in druge proizvode lesne industrije, nato rude in kovine, premog, razne nekovine in minerale, tobak itd. Jugoslavija je uvažala iz Italije: stroje in industrijske naprave, prevažna sredstva in traktorje, surovine in predvaja, nato kemije in farmacevtske proizvode, instrumente in aparate, proizvode iz gumij, razno kovinsko blago itd. Pomembni je tudi prevoz blaga, ki ga Italija pošilja v Jugoslavijo, kar je bilo v preteklosti imelo razviti trgovinski odnos. Tak zaključek bi bil v nasprotju z ekonomsko logiko, sprito dejstva, da gre za sedne dežele, katerih gospodarstvi sta na mnogih področjih komplementarnega značaja, hkrati pa imata izvrstne prometne zveze tako na morju kakor na suhem. Zaradi tega ni nič čudnega, če je Italija vedno zavzemala eno vidnejših mest v jugoslovanskem izvozu in uvozu. V poslednjih petih letih je bil obseg izvoza

Pri Maocetungu v „Malem Kremlju“ v Pekingu in v njegovem rojstnem kraju „za gorami“

Vtisi enega redkih zapadnih novinarjev, ki mu je bilo dano priti v neposredno bližino Maocetunga in njegovih sodelavcev - Kako ga je Čuenlaj potrepljal po rami

Novinar Adalbert de Segona je pred časom obiskal LR Kitajsko in napisal članek, v katerem prikazuje svoje vtise o predsedniku LR Kitajke Maocetungu in nekaterih njegovih sodelavcih. Zanimiv je tudi njegov opis Maocetungovega rojstnega kraja, iz katerega posnemamo kratko vsebino.

«Ta glavnik ima svojo slavo, preteklost, pred katero petdesetimi leti je služil predsedniku Mao, da je z njim trebil usi iz očetovega ovejca kožuha».

Glavnik, ki je iz železa je pod steklom. Tolmač, ki mi je bil dodeljen, mi skoraj s pobožnim glasom pojasnjuje njegovo zgodovino. Sino v Maocetungovi rojstni hiši v vasi Sao San (v prevodu: za gorami), neke v srcu pokrajine Hunan. Ta obisk mi niso svetovali, marveč so mi ga zaradi dobesedne vsilili. Niti na misel mi ni prišlo, da bi se temu zoperstavil, ko sem videl, kako srečni bi bili moji gostitelji, če bi predlog sprejel.

Predsednika sem srečal že na sam večer prihoda v Peking. Se nisem dobro odločil v njegovem krogu, saj je prišel, ko sem že predaval, povabilo na uradni sprejem, ki se je imel vršiti ob priliki proslave obletnice ustanovitve Kitajske republike in prihoda posebne sovjetske delegacije. Odjedali so ma avtom v tako imenovano "Prepovedano mesto", kjer so ločeni od ostalega sveta stoletja živeli kitajski cesarji; tu se je v "Dvorani velikodušja" vršil sprejem. Zdelo se mi je, kot bi bil stopil v skupščino, ki se je odvijala v nekakšni dvorani, enake klopi, enaki namizni odrom.

Dvorana je bila polna visokih državnih predstavnikov. Vsi so nosili prav enako, sofarer podobno obleko: modre barve, zapeto do vratu, ki jo je nekeč vpeljal Sun Yat Sen. Samo nekaj tibetanskih predstavnikov, tako imenovanih lam, se je koštilo v svojih rdečih, z zlato bogato izvezenih oblekah, ki so vnašale nekaj življenja v to sivo uniformirano enotnost. Nenadoma je kakikolikor pet sto oseb sunkoma vstopilo, dvorana je zagrnela v viharju plaskanja; v dvorano so vstopili Maocetung, v spremstvu Čuenlaja in še nekaterih ministrov. Za njimi je stopal Hruščev, generalni sekretar sovjetske KP. Gospodar nove Kitajske je bil samo nekaj metrov od mene, dobro sem si ga lahko ogledal, in v tistem trenutku nisem mogel, da bi ne pomislil na presenetljivo usodo gora kmečkega sinu, ki danes diži v rokah usodo šest sto milijonov ljudi.

Nekaj dni zatem sem se vrnil v "Mali Kremelj", zahodno četrt "Prepovedanega mesta", kjer delajo in žive voditelji nove Kitajske. Med njima po navadi svoje goste v majhnem paviljonu, imenovanem Hsi Hwa (Palaca zahodnega sijaja) Čakali smo v prostorni okrogli sobi, prekriti z debelimi preprogami, polni nekega prijetnega vonja, ko je nenadoma skozi steklena vrata stopil med nas predsednik. Tokrat se mi je zdel drugačen kot prvič: bolj upogojen, starejši in utrujen, dasi je bila napeta koža na njegovem obrazu gorenja sonca, ki si ga je bil pred kratkim privoščil v času kratke odmora. Tolmač mi je šepnil na uho, da je moral nedolgo pred tem po zdravniškem nasvetu odpovedati kajenju in tudi nekaterim začimljenim jedem, ki se jih je v njegovem rojstem kraju.

To pot so pričakovali neko uradno indijsko delegacijo in malokomu zahodnih dopisnikov je bilo dovoljeno prisostvovati sprejemu. V pričakovanju gostov, ki bi našel pogovor s tremi najbližjimi spremljevalci. Bili so Cu Teh, Liu in Čuenlaj, trije med najvišjimi kitajskimi voditelji. Najbolj tajinstvena, najbolj vplivna in mogočna je med temi Liujeva osebnost.

MAOCETUNG

Uprizoritev Connersove komedije „ROKSI“ v izvedbi dijakov slovenskega liceja

Dijaki klasične gimnazije so nam pripravili prijetno presenečenje. V nedeljo so v Bazovici uprizorili komedijo ameriškega pisatelja Barryja Connersa: "Roksi" in v veliki meri navdušili občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano.

Conners je znov za svojo komedijo zajel iz meščanskega življenja, sodobne Amerike in ustvaril lik najnovega, devetnajstletnega dekleta, ki si predstavlja svet kot zatratano pravljico. Roksi živi med našimi, s svojo natančnostjo se nam prikupi, da sočustvujemo in se veselimo z njo. Ona je gibalo vsega dogajanja; okrog njene osebe se sučejo vsi stali, nekoliko pod vplivom njene čudnega, skoraj otroškega gledanja na svet. Roksi je prepričana z nekakšno preprosto, a resnično filozofijo, s katero vpliva na okolje in doseže to, da se ji starejši marajo nehoti podrediti.

Zgodba, bogat in lep material, tuji starejši sestro Grace, tu pa ga ne mara, ker ima že svojega Billa, Roksi pa ljubi Tonyja, ne da bi on to opazil, ker smatra mlado Roksi za nezrelo dekle. V to razmerje posegata gospod Harringtonova in njen mož, ki sta nekakšno posredovalca med zaljubljenici. Mati ima rajši Grace, oče štiti Roksi. In čeprav pride skoraj do ločitve med materjo in hčerjo, zatonje nekega skandala, se na koncu vse srečno konča. Roksi si pridobi ljubezen bogatega Tonyja, Grace si odda svojega Billa, s katerim je bila nekaj časa sprta; oče in mati se pobotata.

Pri izbiri te komedije, je razlaga prof. Peterlin prevzel težko nalogo in v tem v polni meri uspel, če upoštevamo, da je imel pred seboj dijake, torej diletante, ki so se potrudili, da je uprizoritev popolnoma uspešna.

Fonda Viljica, je v vlogi Grace, prekosila samo sebe. Od preproste veseloj preko žalostnega obupa, da je stari ne razumejo, je z naravnost uprizorila igrano, v katero se je vživela z usm, srečno se je vživela v vlogo, ki je znala pricarati gledalcu za-

je tako hodil od enega do drugega onih redkih evropskih predstavnikov, ki so sprejela udeležili in jih, kot bi jim hotel na ta način izraziti svojo naklonjenost, za je priznal, da je sam krajje povsotje trepljal po rami, povsotje ista vprašanje, da bi zatem počakal na odgovor.

Zdaj sem tu, v Maocetungovi rojstni vasi, kamor so me, kot sem že omenil, privedli skoraj na oči. Trena je priznal, da je sam krajje vreden, da si ga ogleda. Maocetungova rojstna hiša stoji na griču, ki je ves poobkrojen z bambusovim in cipresovim gozdom. Ta grič nekako kraljuje nad vsemi drugimi, v bližini na enem teh je stara pagoda iz XV. st. vanjo je baje zahajal neki cesar, da bi mogel tu v zbratosti poslušati klasično glasbo. Pod Maocetungovo hišo se razteza močvirje, "kjer je" mi pojasnjuje spremljevalec, epredsednik v svoji mladosti igral in lovil ribe. Predsednik oče je moral biti, doka premožen kmet, ker je hiša v primeru z drugimi zelo prostorna. Tu je Maocetung svojo sobo, kjer sn se danes razstavljene njegove artnike, tpe knjige, deli s svojim bratom.

Napis nad vhodnimi vrati opozarja obiskovalca, da so kagenti "Čangajškove izdajalske kiike" hiso deloma uničili. Obnovljena je bila šele po osvoboditvi. Njen vpliv, veliki mi je tudi povedal, da so nacionalisti zadnje mesece državljanske vojne poslali semkaj svoje vojake, da bi izklopali kosti Maocetungovih prednikov in bi tako, po stam kitajskem verovanju, na je Maocetunga padlo prekletstvo. Toda kmetje niso hoteli izdati, kie so grobovi. Nacionalisti so umorili več predsednikov sorodnikov - bratov, sestra in nečakov - med temi tudi njegovo prvo ženo. Rešil pa so se njegova dva sina in hčerka.

Ali je se kdo predsednikovih sorodnikov v vasi, sem vprašal.

"Samo en stric, toda ta je že star in stanuje daleč, mi je bilo odgovorjeno. Kasneje sem svedel, da so nekatere indijske kolegi govorili z njim. Ugotovil sem, da ima stric verjetno svoje kuradne ure in je moral imeti, ko sem povprašal po njem svoj prosti dan.

Louis Abram

Priroz iz drugega dejanja komedije „Roksi“

Priroz iz drugega dejanja komedije „Roksi“

PREJELI SMO:

Medjunarodna politika, štev. 121, leto V, 16. aprila 1955 Izdaja Zveza novinarjev Jugoslavije v Beogradu. Glavni urednik: Rade Viko, Makedonska 31. - Letna naročnina 500 din. (iz vsebine: Milan Aleksić, Italijansko-jugoslovanski sporazumi, Z. V. Edgar Faure in fararocko gospodarstvo).

Naša sodobnost štev. 2, leto III, 1955, Zbirka. Izdaja Zveza novinarjev Jugoslavije v Beogradu. Glavni urednik: Rade Viko, Makedonska 31. - Letna naročnina 500 din. (iz vsebine: Milan Aleksić, Italijansko-jugoslovanski sporazumi, Z. V. Edgar Faure in fararocko gospodarstvo).

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

DOBERDOBICI IN PODGORCI PROSLAVILI PADLE BORCE

Novo ulico v Doberdobi bodo imenovali "25. april"

Kakor v ostalih goriških občinah in v mestu so tudi v Doberdobi v ponedeljek dopoldne slavnostno proslavili 10. obletnico zmage nad nacifašizmom. Po masi za padle žrtve iz doberdobske občine so sorojstniki padlih, bivši partizani in številni vaščani odšli pred postolje, na katerem so napisana imena 42 žrtev fašističnega in nacističnega nasilja ter padlih borcev. Položili so venec, nato pa počastili spomin padlih domačinov z enominutnim molkom.

Doberdobski občinski odbor je sporočil odseku bivših partizanov v Gorici, da bo novo ulico v Doberdobi imenovali "25. april". Zdi se, da bo to ulica, ki vodi iz središča vasi do novih vojašnic za doberdobsko šolo.

Tudi Podgorci niso hoteli zaostajati za onimi, ki so proslavili pomembno obletnico. V ponedeljek dopoldne so v velikem številu odšli na domače pokopališče, kjer so položili venec v spomin vsem padlim borcem iz Podgore. Pri tem sta imela biva partizani in številni vaščani odšli pred postolje, na katerem so napisana imena 42 žrtev fašističnega in nacističnega nasilja ter padlih borcev. Položili so venec, nato pa počastili spomin padlih domačinov z enominutnim molkom.

Uspela stavka profesorjev

Včerajšnja stavka, ki jo je napovedal akcijski odbor šolskega sindikata srednjoškolskih profesorjev, je v Gorici popolnoma uspela. Stavkali so v veliki večini profesorji italijanskih srednjih šol; iz solidarnosti pa so se stavki pridružili profesorji slovenske nižje gimnazije in strokovne

Uspela stavka profesorjev

Včerajšnja stavka, ki jo je napovedal akcijski odbor šolskega sindikata srednjoškolskih profesorjev, je v Gorici popolnoma uspela. Stavkali so v veliki večini profesorji italijanskih srednjih šol; iz solidarnosti pa so se stavki pridružili profesorji slovenske nižje gimnazije in strokovne

Priprave za 1. maj se bližajo koncu

Letošnji 1. maj bodo delovne množice Goriške veličastno praznovali spominjajoč se junških sinov in hčera, ki so v borbi proti fašističnim tiraniji žrtvovali svoje življenje predvsem za boljše življenje delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Obenem pa bo letošnji praznik v znaku enotnosti vseh naprednih ljudi proti povečanemu pritisku kapitalističnih izkoriščevalcev, ki hočejo zatreti najosnovnejše demokratične pravice in svobodo delavskega razreda.

Osnovna prvomajska proslava bo v Sovodnjah v nedeljo dopoldne. Pred svečanim delom proslave bo nogometna tekma, med športnimi ekipama "Zeletarji" iz Nove Gorice in "Juventini" iz Slatine. Po govorih bo sledil množični nastop goriških pevskih zborov, zatem pa telovadni nastop mladincev in mladink iz Gorice, Sovodnj in Doberdoba. Po proslavi bo prosta zabava v Rubljah.

Nov delovni center

Ta teden je začel delovati v Ul. Vittorio Veneto nov delovni center, pri katerem je zaposlenih 160 delavcev. Delavci popravljajo in urejajo zemljišče okoli nove splošne bolnišnice in čistijo številne odvodne kanale.

Delavci bodo zaposleni 76 dni; stroški za njihove mezdne bodo znašali skupno 3 milijone 700.000 lir.

Nov blok na Goriškem

Na Goriškem bodo 5. maja odprli nov obmojni blok za prehod kmetov. Novi blok bo pod Sabotinom in bo omogočil kmetovalcem iz St. Mavra prihraniti nad 20 km poti.

Mešana jugoslovansko-italijanska komisija je še včeraj sestala pod Sabotinom in je tam določila, kaj bo stal novi obmojni blok.

Tri dni bodo zaprti dvolastniški bloki

Goriška obmojna policija sporoča, da bodo dvolastniški bloki v naši pokrajini zaprti

Stavkovno gibanje v CRDA se uspešno nadaljuje

Medtem ko so v tork zavali štiri ure delavci triške ladjedelnice, pa bodo po programu, ki ga je objavil skupni odbor vseh sindikalnih organizacij, danes stavkali delavci in uslužbenci ostalih dveh oddelkov triških CRDA. Od 13. pa do 17. ure bodo stavkali v elektromehaničnem oddelku in v oddelku OMFA. Prav tako ne bodo opravljali nadur, dokler ne bo rešen spor med ravnateljem in sindikalnimi organizacijami. Včeraj popoldne so predstavniki sindikalnih organizacij iz Trsta odšli v Trst na urad za delo, kjer so imeli sestanek s predstavnik ravnateljstva CRDA iz Trsta.

INTERVJU S TAJNIKOM ZSPD TOV. ČERNE TOM

PO 30 LETIH JUGOSLOVANSKI kulturniki prvič na Goriškem

Velik uspeh gostovanja Slovenskega okteta

Pevci so se med nami nadvse dobro počutili

Člani Slovenskega okteta iz Ljubljane, ki so v soboto in nedeljo gostovali v Gorici in Doberdobi, so dosegli izredno uspeh. Da bi izvedeli za mnenje, smo obiskali tudi tajnika Zveze slovenskih prostovoljnih društev tov. Miladina Črneti, ter mu postavili nekaj vprašanj.

Gostovanje Slovenskega okteta iz Ljubljane je bilo zelo uspešno. O njem se govori po vsej Gorici. V čem je po vašega mnenja največji uspeh gostovanja?

Največji uspeh gostovanja je v tem, da je oktet nastopil javno in da je za nastop vladalo tako veliko zanimanje. Poslušati so ga prišli

Priprave za 1. maj se bližajo koncu

Letošnji 1. maj bodo delovne množice Goriške veličastno praznovali spominjajoč se junških sinov in hčera, ki so v borbi proti fašističnim tiraniji žrtvovali svoje življenje predvsem za boljše življenje delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Obenem pa bo letošnji praznik v znaku enotnosti vseh naprednih ljudi proti povečanemu pritisku kapitalističnih izkoriščevalcev, ki hočejo zatreti najosnovnejše demokratične pravice in svobodo delavskega razreda.

Osnovna prvomajska proslava bo v Sovodnjah v nedeljo dopoldne. Pred svečanim delom proslave bo nogometna tekma, med športnimi ekipama "Zeletarji" iz Nove Gorice in "Juventini" iz Slatine. Po govorih bo sledil množični nastop goriških pevskih zborov, zatem pa telovadni nastop mladincev in mladink iz Gorice, Sovodnj in Doberdoba. Po proslavi bo prosta zabava v Rubljah.

Nov delovni center

Ta teden je začel delovati v Ul. Vittorio Veneto nov delovni center, pri katerem je zaposlenih 160 delavcev. Delavci popravljajo in urejajo zemljišče okoli nove splošne bolnišnice in čistijo številne odvodne kanale.

Delavci bodo zaposleni 76 dni; stroški za njihove mezdne bodo znašali skupno 3 milijone 700.000 lir.

Nov blok na Goriškem

Na Goriškem bodo 5. maja odprli nov obmojni blok za prehod kmetov. Novi blok bo pod Sabotinom in bo omogočil kmetovalcem iz St. Mavra prihraniti nad 20 km poti.

Mešana jugoslovansko-italijanska komisija je še včeraj sestala pod Sabotinom in je tam določila, kaj bo stal novi obmojni blok.

Tri dni bodo zaprti dvolastniški bloki

Goriška obmojna policija sporoča, da bodo dvolastniški bloki v naši pokrajini zaprti

ŠPORTNI DNEVNIK

PRVI DAN DIRKE RIM-NEAPELJ-RIM

Monti 44 sekund pred Coppijem

Zanimiva je bila včerajšnja etapa samo v vožnji za motorji zaradi dvoboja Monti-Coppi

CASERTA, 27. — Danes se je pričela VI. tradicionalna dirka Rim-Neapelj-Rim, ki je razdeljena v več etap in ki je kombinirana z vožnjo za motornimi vozili. V današnji prvi etapi so tekmovalci, ki jih je 36, najprej prevozili 209 km od Rima do Caserte, nato pa se je začela dirka po krožni progi za motorji (8 krogov — 37 km).

Prvi del etape je bil kljub mnogim letnim ciljem, ki so bili dovolj dobro nagajeni, precej nerazgiban. Nagrado za gorski cilj si je osvojil Astrua pred Carreo, na letišnih cilj pa so zmagali Benedetti pred Fantinjem, nato De Filippis pred Fantinjem, nato Hassenforder pred Conterom, potem zopet Benedetti pred Mesino.

Tisoči in tisoči so zapustili svoje opravke, da bi ob krožni progi, ki ima obliko popolne elipse, prisostvovali veliki borbi vozevcev za motorji. Prvi se je pripel k motorju Koblet, ki pa je kmalu nato imel defekt. Začel se je dvoboj med Montijem in Coppijem. (Ni bilo prvič, da so gledalci prisostvovali dvoboju med tema dvema tekmovalcema). V prvem krogu si Monti pripori tri sekunde prednosti, v drugem in tretjem pa prednost zveča. Njegov motorist dobro vozi in tako se Monti vedno bolj oddaljuje in zmaga. S tem je že postavil svojo kandidaturu za končno zmago.

Jutri bo start v Beneventu in cilj prve poletne v Fogli, druge pa v Bariju.

SREDNJEŠKOLSKI KOSARKARSKI TURNIR

Prvo mesto III. realne ni prov trdno

V rojanski telovadnici sta se predvčeršnjim zvečer srečali ekipi III. realne in IV. klasične. Pred tekmo so se proglaze gibale v korist tretjeolce, ki pa so med tekmo čepovali. Igra je bila zanimiva in borbeno, čeprav tehnično ne preveč na visoki stopnji. Značilno je bilo odlično podajanje tretjeolcev, ki so

S tekme med Partizanom in Hajdukom, ki so jo Spilčani odločili v svojo korist in tako državnega prvenstva.

Italijansko-jugoslovanski sporazumi

(Nadaljevanje s 3. strani)

SPREMEMBE V VODSTVU NA DIRKI PO ŠPANJI

Vodi Geminiani

LERIDA, 27. — V peti etapi kolesarske dirke po Španiji je zmagal Spanec Company pred skupino 13 dirkačev, od katerih so takoj za zmagovalcem Saura (Sp.), Schneider (Luks.), Laureti (Franc.) itd. V splošni klasifikaciji je prevzel vodstvo Francoz Raphael Geminiani.

BRASSCHAAT, 27. — V peti etapi dirke po Holandiji je zmagal Anglez Hoar. Sledila z istim časom Truye (Belg.) in Bucher (Svica). S presledkom 2'25" sta prvoizvolila Vries (Hol.) in A. Voorting, ki je le za malenkost prehitel večjo skupino.

Splošna klasifikacija se bistveno ni spremenila.

Nogometaš Umberto Tozzi, član brazilskega moštva Palmeiras, ki je prejel ponudbo za angažma od dveh italijanskih klubov, se je odločil, da obnovi pogodbo s Palmeirasom.

PO SEDMEM KOLU V BUENOS AIRESU

Ivkov s Pilnikom v vodstvu

Gligorić ima še dve prekinjeni partiji medtem ko je Trifunović očitno nerazporejen

Na mednarodnem šahovskem turnirju v Buenos Airesu si je mladi mednarodni mojster Ivkov izboril dve novi zmagi, tako da se je priključil Pilniku v vodstvu. Položaj jugoslovanskega vele mojstra Gligorića na lestvici se ni jasn, ker mora dokončati dve prekinjeni partiji (proti Toranu in Bencu). Trifunović je očitno nerazporejen, saj je utrpel nov poraz. Premagal ga je zadnji na lestvici Reinhardt.

Bora Ivkov je v sedmem kolu v 40. potezi premagal Argentinec Sanguinetti. Gligorić je v 24. potezi remiziral z vodilnim na lestvici vele mojstrom Pilnikom. Dr. Trifunović je premagal (20 potez) Argentinec Reinhardt, ki je bil doslej zadnji na lestvici.

V ostalih partijah VII. kola je Donner premagal v 29. potezi Argentinec Martina. Rosetto je še bolj napredoval s tem, da je premagal Lipinixa. Toran in Szabo sta remizirala v 36. potezi.

Prekinjene so bile partije Benco-Pachman, Bisguier-Guimard, Esposito-Panno.

Ivkov je dobil prekinjeno partijo iz V. kola proti češkoslovaskemu vele mojstru Pachmannu. Močno je presenetil tudi Donner, ki je odločil sebi v prid prekinjeno partijo iz V. kola proti Szabu. Pilnik se je moral zadovoljiti z remijem v prekinjeni partiji iz V. kola proti Lipinixu. Sanguinetti je dobil partijo iz VI. kola proti Donnerju.

Vidimo torej, da se je Ivkov vključil porazu s Szabom, bolj, če je še marsikaj obrnilo na bolje, če je ne povsod neposredno pa vsaj posredno. Za poraz s Szabom je Ivkov maseval Donner, ki je odzvel točko madžarskemu vele mojstru.

Reprezentanca ČSR znatno boljša v telovadnem dvoboju z Jugoslovani

V soboto in nedeljo je bil v Beogradu mednarodni telovadni dvoboj med reprezentancama Jugoslavije in ČSR.

V tekmovalju moških ekip je v preskoku čez konja zmagala Českoslovaška s 56,70 : 56,35. Najboljši rezultat je dosegel češkoslovanski reprezentant Leo Sotornik (9,70). Drugi je bil Jugoslovane Jože Oblak (9,60).

V tekmovalju žensk v preskoku čez konja je zmagala češkoslovaška ekipa z rezultatom 55,95:53,95. Najboljši uspeh je dosegla Českoslovačinja Zdenka Liskova (9,65), druga je bila Jugoslovanka Nada Spasić (9,50).

V tekmovalju moških na bradlji je zmagala češkoslovaška moštvo s 56,20:55,10. Prvo mesto si delijo Jugoslovani Franjo Jurjevič ter Česlovaka Bin in Jindrih (9,50). V tekmovalju žensk na gredi je zmagala češkoslovaška ekipa z 55,25:53,75. Med posameznicami si je priborila prvo mesto Českoslovačinja Eva Basakova (9,50). Jugoslovanska reprezentantka Anka Drimić je bila tretja.

V nadaljevanju dvoboja med ČSR in Jugoslavijo je v vajah na konju zmagala češkoslovaško moštvo s 55,55:52,65. Prvo mesto si je priboril Česlovak Bin z 9,70 t. Jugoslovani Ivan Caklec je bil peti (9,25). V tekmovalju na krogih je zmagala češkoslovaško moštvo s 56,95:54,25. Prvi je bil češkoslovski reprezentant Vladimir Kejž.

Važno za Totocalcio!

Tekma med Bologno in Triestino, ki je navedena v obrazcu 34 Totocalcia za nedeljo 1. maja, ne bo veljavna, ker bosta moštvi tekmo odigrali v soboto 30. aprila. Torej je treba navesti kot trinajsto tekmo Siracusa-Cremone, ki je navedena med rezervami.

Prvak Bolgarije premagal Crveno zvezdo z 2:1

BEograd, 27. — Prvak Bolgarije CDNA iz Sofije je danes na stadionu JLA pred 30.000 gledalci premagal Crveno zvezdo z 2:1 (2:0). Zvezda je šele pred koncem igre prevzela iniciativo v svoje korist, ko je bilo že prepozno.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiskarski zavod ZTT

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 28. t. m. ob 18. film Warner Bros

"NEVADA EXPRESS"

predvaja danes 28. t. m. ob 18. uri barvni film

"SANJA BOHEME"

Igra KATHRYN GRAYSON.

ONGER Strauss

Mod. z jekl. dnom 10.500
Mod. pozlaten 11.500
Mod. ves jeklen 13.000
Mod. vodotesni 15.300
Mod. zlat 18 k 36.000

Vladimir Bartol: MLADOST PRI SVETEM IVANU (Prva knjiga)

SVET PRAVLJIC IN ČAROVNIJE

89. Peto poglavje: JOSIP GODINA IN DON LORENZO

1.

Odlotitev za pisanje pričujočih spominov mi je prišla čez noč. Priljubljen sem se nanje že od kdaj ve kdaj, morda od takrat že, ko smo prišli leta 1919 v Ljubljano. Kajti že spomlad 1922, ko mi je bilo devetnajst let, sem napisal kratek "roman", ki mu takrat nisem dal naslova in ki sem ga bil celo pokazal nekemu uredniku. Rokopis se mi je, kot malce vse, kar sem bil kdaj napisal ali si pribeljal, kljub vsem vihram življenja in potovanj ohranil do današnjega dne. Takrat je bila v meni še čisto živa mladost pri Svetem Ivanu, pravzaprav se od nje se nisem bil prav odleplil. Zato ima spis zame, kljub svoji literarni neoblikovanosti zaradi nekaterih podatkov in opisov čustvenih stanj še neko diskretno vrednost.

V poznejših letih se mi je pogled na mojo mladost zamigljil in spomin nanjo se mi je bil vedno bolj žalosten. V mislih imam tu zaveštni spomin. Kako je bila ves ta čas moja podzvest zaposlena z mladostnimi spomini, o tem pričajo neizpodbitni in vidni dokazi v mojih literarnih delih. Večji del junakov v mojih novelah in spisih ima imena znancev, prijateljev ali sošolcev iz moje mladosti. Vsa ta imena so se mi vsilila sama po sebi, za nekateri sem šele med pisanjem teh spominov ugotovil njihov davni izvor. Tu so imena kakor Forescin (Tržačanka gospa Forescinova je bila mamina prijateljica), Robert Nigris (dr. Nigris je bil naš domači zdravnik), dr. Krassowitz (moj učiteljice Ivanke Sabadinove je bil

Odbor Društva sv. Cirila in Metoda v Trstu okrog leta 1896. Na sliki se vidi med drugimi Marica Nadliškova (desno) in gđc. Milka Mankočeva (levo).

ni prišlo, da bi začel pisati spomine. Dokler ni čez noč pod vplivom raznih okoliščin, med njimi ne v zadnji meri zgodovinskih sprememb, došel sklep, da sem se lotil pisanja in odkrivanja davnih dni. Bil je ta trenutek zame obremenjen s tres, svetlost in razodetje.

Ce sem zapisal odkrivanja, potem sem mislil to dobesedno. Kajti v teku svojih raziskav sem napravil celo vrsto odkritij, osebnih in splošnih, starih in novih, ki so me, stoji med prva, osebnega, stoji predvsem odkritja zveze med svojim literarnim delom ter svojo mladostjo in takratnimi doživeti in srečani v Trstu. Lansko leto so končno, peti dvajsetlet po smrti, odkrili v Trstu spominsko ploščo pisatelju Italijanu Svevu in po njem priložnostno celo neko ulico. Italijani dolgo niso marali, ker ni pisal neposredno o njihovem mestu, kot so na primer pisali Scipio Slataper ali Gianni Stuparich. Quarantotti Gambini in Silvio Benco. Se pa sebe ga je odklanjala fašistična Italija, ker je bil zanj ne kak toliko, zavezani izredni, marveč Evropejec, evropski satelj.

(Nadaljevanje sledi)